

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-994

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos
Tekijä-Författare-Author Alve, Marja		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tunteista puhuminen tunnetyönä		
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2001-04-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 86 s + 7 s + 1 s
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tässä työssä tutkittiin tunteista puhumista. Työ perustuu Hochschildin tunneteorialle. Teoriassa käsitellään tunteiden hallintaa ja säätelyä sosiaalipsykologisena prosessina. Keskeiset käsitteet ovat tunnetyö ja tunnesääntö. Tunnesääntö määrittää tilanteessa suotavan tunteen laadun, intensiteetin, keston ja ilmaisutavan. Tunnetyöllä tarkoitetaan yrityksiä muokata tunnetta tunnesäännön mukaiseksi. Tunnetyötä voidaan tehdä pinnallisesti esimerkiksi muuttamalla pelkästään tunteen ilmaisua. Kun tunnetyötä tehdään syvällisesti, pyritään tunteen muuttamiseen esimerkiksi puhumalla tilanteesta ja tunteesta.</p> <p>Työn tarkoituksena oli tutkia tunteista puhumista tunnetyönä ja jäsensinkin tunnepuhetta tunnesäännön käsitteen avulla. Tarkoituksenani oli selvittää löytyykö puheesta toistuvia tunteista puhumisen tapoja - siis miten puhumalla tehdään tunnetyötä. Halusin myös tietää, millaisia tunteeseen liittyviä arkikäsitteitä tai kulttuurisia emotionaalisuuden ihanteita puheessa ilmenee.</p> <p>Aineistona oli neljän haastattelemani diabetesta sairastavan lapsen äidin puhe. Oletin lapsen diabeteksen kärjistävän äitiyteen yleensäkin liittyviä tunnetyön vaatimuksia. Puheen analyysiä ohjasivat diskurssianalyttiset periaatteet. Tulkitsein puhetta puheen kontekstin, tulkintarepertuaarin ja puheen funktion käsitteiden avulla.</p> <p>Tunnepuheessa hahmottui kaksi keskeistä tulkintarepertuaaria. Nimesin nämä tunteen arvosteluksi ja tunteen puolustamiseksi. Tunteen arvostelun sisältönä oli tunteen arvostelu sen irrationaalisuuden perusteella, tunteen vähättely ja arvioiminen sosiaalisesti merkityksettömäksi, pilailu tunteen kustannuksella tai yritys muuttaa kielteinen tunne puhumalla tilanteesta positiivisemmin. Tunnetta puolustettiin osoittamalla, että tunnetta oli yritetty muuttaa tulkitsemalla tilanne eri tavalla - koettelemalla tunnetta. Tunnetta puolustettiin myös vetoamalla tunteen muuttamisen vaikeuteen ja uuvuttavuuteen. Tunteella saatettiin osoittaa myös olevan erityisen tärkeä merkitys kokijalleen.</p> <p>Tunnepuheen funktioksi hahmottui tunnepuheen taidon osoittaminen haastattelutilanteessa. Lisäksi tunnepuheen funktioksi hahmottui pyrkimys ihanteelliseen emotionaalisuuteen, jota kuvaa toisaalta pyrkimys tunteiden hallintaan - siis onnistuneeseen tunnetyöhön - ja toisaalta pyrkimys osoittaa kyky tuntea voimakkaasti ainakin oman elämän kannalta keskeisissä tilanteissa. Edellä mainitut tulokset ovat luonteeltaan suuntaa antavia ja kuvaavat varmimmin äitien tunnepuhetta.</p> <p>Tärkeimmät lähteet olivat Hochschild, A. R. (1979) Emotion work, feeling rules, and social structure ja (1983) The managed heart ja diskurssianalyysin mallia sain teoksesta Suoninen, E. (1992) Perheen kuvakulmat: diskurssianalyysi perheenäidin puheesta.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords emootiot Hochschild tunnesäännöt tunnetyö tunnepuhe		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		